

Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:90) om certifiering m.m. av utsädespotatis;

SJVFS 2014:23

Utkom från trycket
den 8 augusti 2014
Omtryck

beslutade den 7 augusti 2014.

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 11-13, 15 och 28 §§ utsädesförordningen (2000:1330), i fråga om verkets föreskrifter (SJVFS 1995:90) om certifiering m.m. av utsädespotatis²

dels att 1, 3, 4, 15-17, 19-21, 24, 25, 26-29, 34, 37 och 40 §§, rubrikerna före 4 och 29 §§ samt bilagorna 2 och 4 ska ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna ska införas en ny paragraf, 25 a §, av följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Grundläggande bestämmelser

1 § Grundläggande bestämmelser om certifiering av utsäde finns i utsädeslagen (1976:298) och i utsädesförordningen (2000:1330). Grundläggande bestämmelser om frihet från allvarliga växtskadegörare m.m. finns i växtskyddslagen (1972:318) och i förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. (SJVFS 2014:23)

Definitioner

2 §³ De termer och begrepp som används i växtskyddslagen (1972:318), utsädeslagen (1976:298) och 13 kap. miljöbalken (1998:808) har samma betydelse i dessa föreskrifter.

I dessa föreskrifter avses med

basutsäde: kategori av utsädespotatis som är grundat på stamutsäde eller basutsäde i klass SE1 eller SE2 enligt 10 a §. Utsädet är i huvudsak avsett som utgångsmaterial för produktion av certifikatutsäde,

bevarandesort: en lantsort eller en annan sort, som även kan vara förädlad, som är naturligt anpassad till de lokala och regionala betingelserna i Sverige och som hotas av genetisk utarmning,

bruksenhet: företag bestående av en eller flera registerfastigheter eller delar av sådana med gemensam användning av maskiner och annan utrustning för produktion av potatis,

¹ Jfr kommissionens genomförandedirektiv 2013/63/EU av den 17 december 2013 om ändring av bilagorna I och II till rådets direktiv 2002/56/EG vad gäller de minimikrav som ska uppfyllas av utsädespotatis och partier av utsädespotatis (EGT L 341, 18.12.2013 s. 52-55, Celex 32013L0063).

² Författningen senast omtryckt SJVFS 2010:05.

³ Ändringen innebär att definitionerna byter ordning.

certifieringsnummer: ett unikt och spårbart nummer som Jordbruksverket tilldelar varje enskilt utsädesparti, även kallat SWE-nummer,

certifikatutsäde: kategori av utsädespotatis som är grundat på stamutsäde eller basutsäde. Utsädet är avsett för produktion av annan potatis än utsädespotatis, enligt 10 a §,

eget utsäde: utsäde från vid fältbesiktning godkänd odling till vilken utsädet härstammar från certifierat utsäde eller från eget stamutsäde. Utsädet ska ha odlats, lagrats och sorterats på egen eller arrenderad brukningsenhet samt vara avsett för odling på samma brukningsenhet,

fält: det sammanhängande markområde på vilket en enda jordbrukare odlar en enda gröda,

gemenskapsklasser: basutsäde av klasser som uppfyller vissa högre ställda krav, vilka framgår av bilaga 5,

kategori av utsädespotatis: stamutsäde, basutsäde och certifikatutsäde,

klonplantor: plantor uppväxande från en och samma meristemplanta,

meristem: tillväxtpunkt i skottspets med ett eller ett par bladanlag,

meristemklon: samtliga sticklingar eller plantor, som genom vegetativ förökning härstammar från ett och samma meristem,

meristemplanta: planta uppväxande från meristem på sterilt substrat,

moderknöl: knöl från vilken meristem tas,

moderplanta: planta utvecklad från rörstickling och odlad i substrat fritt från sjukdomsalstrare,

rörstickling: på konstgjort substrat rotad stickling från meristemplanta,

skyddad zon: ett område inom EU som av Europeiska gemenskapen (EG) har erkänts antingen vara fritt från en viss växtskadegörare eller att skadegöraren är under effektiv bekämpning,

stamutsäde: kategori av utsädespotatis som är uppdraget från meristem och producerat enligt kraven i dessa föreskrifter eller annat utsäde som uppfyller motsvarande sundhets- och kvalitetskrav och som av Statens jordbruksverk godkänts som stamutsäde, enligt 10 a §. Utsädet är i huvudsak avsett som utgångsmaterial för produktion av basutsäde,

utsädesodling: odling baserad på certifierat utsäde eller på eget utsäde och som anmälts till fältbesiktning,

utsädesparti: ”ett parti av utsädespotatis”, en avgränsad mängd potatis som härstammar från en odling som har ett unikt referensnummer, är av samma sort samt inte varierar överdrivet i sammansättning och utseende utan är tillräckligt homogent,

utsädespotatis: vegetativt förökningsmaterial av *Solanum tuberosum* L. (potatis) som uppfyller fastställda krav på härstamning, kvalitet, produktionsbetingelser och sundhet,

växtpass: officiell märkning, utformad enligt bilaga 6, som visar att föreskrivna sundhets- och kvalitetskrav vid förflyttning av växter inom EU är uppfyllda samt

ännu icke godkänd sort: en sort som inte finns på EU:s gemensamma sortlista och för vilken det lämnats in en ansökan till Jordbruksverket om intagning i den svenska sortlistan.

Registrering

3 § Odlare eller företag som avser att odla och producera utsädespotatis ska vara registrerade av Jordbruksverket. Ansökan om registrering ska vara Jordbruksverket tillhanda senast den 1 mars det år odling och produktion av utsädespotatis påbörjas.

Uppgifter om ändrade bruknings- eller produktionsförhållanden eller andra uppgifter som ligger till grund för registrering ska vara Jordbruksverket tillhanda senast i samband med anmälan om utsädesodling det år odling och produktion planeras. (SJVFS 2014:23)

Anmälan om utsädesodling

4 § Den som avser att påbörja produktion av nytt stamutsäde enligt 11 paragrafen ska skriftligen anmäla detta till Jordbruksverket senast den 1 juli det år första urval för stamutsädesproduktion ska ske. (SJVFS 2014:23)

5 § Planerad utsädesodling ska anmälas skriftligen till Jordbruksverket senast den 20 maj (i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län senast den 1 juni). I anmälan ska lämnas sådana uppgifter att samtliga på brukningsenheten förekommande potatisodlingar kan identifieras på ekonomisk karta samt andra uppgifter som Jordbruksverket kan behöva för kontroll och godkännande av odlingen. (SJVFS 2005:81)

Frihet från växtskadegörare

6 § Växtskadegörare som anges i bilaga 1 punkten A får inte förekomma på brukningsenheten eller i utsädespartiet. Växtskadegörare som anges i bilaga 1 punkten B får vid produktion av stam- eller basutsäde inte förekomma på brukningsenheten eller i utsädespartiet och vid produktion av certifikatutsäde, inte på det odlade fältet eller i utsädespartiet. Växtskadegörare som anges i bilaga 1 punkten C får inte förekomma på det odlade fältet eller i utsädespartiet. Växtskadegörare som anges i bilaga 1 punkten D får inte förekomma på det odlade fältet om utsädespartiet ska certifieras för saluföring till område som är skyddad zon för växtskadegöraren ifråga. (SJVFS 2010:5)

7 § Utsädespotatis får inte odlas på brukningsenhet

1. som är förklarad smittad av potatiskräfta, eller som är belägen inom riskområde för potatiskräfta; utsädesodling får påbörjas tidigast fem år efter det att smittförklaring upphävts, samt

2. där övriga växtskadegörare angivna i bilaga 1 konstaterats, om sanering inte genomförts enligt Jordbruksverkets anvisningar. (SJVFS 1997:5)

8 § *har upphävts genom (SJVFS 2007:55).*

9 § Fält där utsädesodling planeras ska före varje odlingssäsong undersökas beträffande förekomst av potatiscystnematoder. Provtagning ska göras av Jordbruksverket enligt provtagningsstandard i bilaga 7. Analysen ska genomföras i Jordbruksverkets regi och enligt de anvisningar som anges i direktiv 2007/33/EG, bilaga 2 punkt 1. (SJVFS 2010:5)

10 § Stam- eller basutsädesodling som ska certifieras får inte förläggas till brukningsenhet där potatiscystnematoder påträffats vid undersökning genomförd i enlighet med 9 §.

Certifikatutsädesodling får inte förläggas till fält där potatiscystnematoder påträffats vid undersökning genomförd i enlighet med 9 §.

För att få återuppta produktion av stam- eller basutsäde då potatiscystnematoder påträffats måste alla fält som ingår i brukningsenhetens potatiscirkulation vara konstaterat fria från potatiscystnematoder enligt provtagningsstandard i bilaga 7. Vid produktion av certifikatutsäde gäller emellertid kraven bara för det fält som är avsett för utsädesproduktionen. (SJVFS 2010:5)

Utgångsmaterial och klasser av utsädespotatis

10 a § Utsädespotatis kan certifieras i någon av följande kategorier och klasser.

1. stamutsäde:

- a) SS första knölgenerationen producerad i växthus eller odlingsrum efter meristemklon,
- b) S1 första fältgenerationen,
- c) S2 andra fältgenerationen och
- d) S3 högst tredje fältgenerationen,

2. basutsäde:

- a) SE1 högst fjärde fältgenerationen,
- b) SE2 högst femte fältgenerationen och
- c) E högst sjätte fältgenerationen,

3. certifikatutsäde:

A eller B högst sjunde fältgenerationen.

Vid brist på certifierbar vara inom EU kan Jordbruksverket dessutom medge certifiering i den särskilda klassen U. (SJVFS 2010:5)

11 § Utgångsmaterialet för ny stamutsädesproduktion ska tas ut i fält från sorttypiska, friska plantor av högsta möjliga kvalitet. (SJVFS 1997:5)

12 § Stamutsädet ska förökas enligt de krav som anges i dessa föreskrifter.

Stamutsäde kan också utgöras av utsädesparti som uppfyller motsvarande sundhets- och kvalitetskrav och som antingen är infört från annat land inom Europeiska unionen (EU) eller från Schweiz. Godkännande av sådant utsädesparti som stamutsäde kan ges av Jordbruksverket efter ansökan för varje enskilt utsädesparti. Företag som önskar sådant godkännande ska i sin ansökan till Jordbruksverket lämna sådana handlingar som styrker att det aktuella utsädespartiet uppfyller de sundhets- och kvalitetskrav för stamutsäde som anges i dessa föreskrifter. Ansökan ska vara Jordbruksverket tillhanda senast den 20 maj. (SJVFS 2005:81)

13 § Bas- och certifikatutsädesodling ska grundas på

1. certifierat utsäde av som lägst närmast högre klass, eller
  2. eget utsäde som godkänts vid fältbesiktning i som lägst närmast högre klass.
- (SJVFS 2010:5)

Odling

14 § Olika kloner av stamutsäde ska vara åtskilda så att de inte vidrör varandra.

15 § Stamutsädesodling i klass S1 och S2 ska ha ett avstånd av minst 50 m i förhållande till

1. växthus,
2. lagerhus för annan potatis än stam- och basutsäde, eller
3. annan odling av potatis förutom utsädesodling planerad för klass S1, S2 och S3. (*SJVFS 2014:23*)

16 § Stamutsädesodling i klass S3 ska ha ett avstånd på minst 25 m till

1. växthus,
2. lagerhus för annan potatis än utsäde, eller
3. annan odling av potatis förutom utsädesodling planerad för lägst klass S1, S2, S3 och SE. (*SJVFS 2014:23*)

17 § Basutsädesodling ska ha ett avstånd av minst 25 m till

1. växthus,
2. lagerhus för annan potatis än utsäde, eller
3. annan odling av potatis förutom utsädesodling grundad på stamutsäde eller basutsäde. (*SJVFS 2014:23*)

18 § Certifikatutsädesodling ska ligga minst 10 m från potatisodling som inte är utsädesodling.

19 § Utöver vad som anges i 15 - 18 §§ gäller att utsädesodlingar ska läggas ut åtskilda med minst 1,5 meter mellan odlingarna.

Utsäde av flera sorter får odlas på samma brukningsenhet. Utsädesodling för planerad certifiering får endast förekomma på en och samma brukningsenhet i olika klasser om det sker i följande kombinationer

1. S1, S2, S3, SE1 och SE2 eller
2. SE1, SE2, E och A/B eller,
3. A/B och annan potatisodling än utsädesodling.

På brukningsenheter med planerad certifiering i S1, S2, S3, SE1, SE2 eller E får inga andra potatisodlingar, utöver utsädesodlingar, förekomma.

På brukningsenheter med planerad certifiering i A/B får potatisodling, som inte är utsädesodling, endast baseras på certifierat utsäde eller på eget utsäde som vid föregående års fältbesiktning godkänts i lägst klass A eller B. (*SJVFS 2014:23*)

20 § Odling av stamutsäde i klass S1 eller S2 får inte förläggas till areal där potatis har odlats under något av de närmast föregående fyra åren.

Odling av stamutsäde i klass S3 samt bas- och certifikatutsäde får inte förläggas till areal där potatis har odlats under något av de närmast föregående tre åren.

I Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län tillåts dock odling av bas- och certifikatutsäde under två år av sex. Om potatis har odlats på fältet under något av de närmast föregående två åren ska den ha godkänts i lägst samma klass vid fältbesiktning och varit av samma sort som den planerade odlingen. (*SJVFS 2014:23*)

21 § Maskiner och redskap som används till sättning, plöjning eller annan jordbearbetning samt upptagning vid odling av utsädespotatis, ska före säsongens början vara noggrant rengjorda och desinficerade. Odlaren ska skriftligen dokumentera att denna rengöring av maskiner och redskap har skett. Dokumentationen ska sparas i minst två år.

Maskiner och redskap som används till sättning, plöjning eller annan jordbearbetning samt upptagning vid odling av utsädespotatis på en brukningsenhet där klasserna S1, S2, S3, SE1 och SE2 odlas får användas i odling på annan brukningsenhet endast om odlingen är en utsädesodling med samma kombination av klasser och maskiner samt redskap dessförinnan och därefter noggrant rengörs och desinficeras.

Maskiner och redskap som använts till sättning, plöjning eller annan jordbearbetning samt upptagning vid odling av utsädespotatis på en brukningsenhet där klasserna SE1, SE2, E och A/B odlas får användas i odling på annan brukningsenhet endast om odlingen är en utsädesodling med samma kombination av klasser och maskiner och redskap dessförinnan och därefter noggrant rengörs och desinficeras.

Maskiner och redskap som använts vid odling av annan potatis än vid fältbesiktning godkänd utsädesodling av potatis, får användas vid odling av certifikatutsäde endast om de dessförinnan och därefter noggrant rengjorts och desinficerats. (SJVFS 2014:23)

Fältbesiktning

22 § Utsädesodling ska fältbesiktigas av Jordbruksverket. Detta gäller dock inte sådan stamutsädesodling som inte ska certifieras. Odlingen får inte vara så ogräsbemängd eller skadad av andra orsaker att bedömning av odlingens kvalitet omöjliggörs. Blastdödning får inte företas innan fältbesiktningen har slutförts. (SJVFS 2005:81)

23 § Vid fältbesiktning av stamutsädesodling får denna godkännas endast om den är sorttypisk och i övrigt uppfyller kraven i bilaga 2. Odlingen kasseras som stamutsäde om beståndet utan godtagbar anledning är luckigt eller om den rensats på grund av stjälbakterios. (SJVFS 2007:55)

24 § Vid fältbesiktning av bas- och certifikatutsädesodling får plantor av främmande sort samt sjuka plantor rensas bort före besiktningen. Detta ska ske så tidigt som möjligt genom uppgrävning. Såväl blast som knölar ska uppsamlas och bortföras från odlingen. Orsak till och omfattning av bortrensningen ska finnas dokumenterad vid fältbesiktningstillfället.

Vid fältbesiktning ska undersökas och protokollföras förekomst av plantor av främmande sort och avvikande typ samt plantor med mosaiksymptom och plantor med symptom på bladrullsjuka inklusive krussjuka, eller stjälbakterios. Förekomsten anges i procent. Kraven för godkänd fältbesiktning framgår av bilaga 2. Vid fältbesiktning ska även övriga symptom av patologisk eller fysiologisk karaktär på plantorna noteras. (SJVFS 2014:23)

Virustest

25 §⁴ Innan certifiering får ske ska utsädet undersökas i särskilt virustest. Om produktionen skett i Västerbottens eller Norrbottens län, fordras dock inte virustest för certifiering av

1. de sorter som meddelas av Jordbruksverket i särskilt beslut som publiceras på Jordbruksverkets hemsida, www.jordbruksverket.se,
2. stamutsäde som producerats och ska odlas vidare inom samma kontraktsbundna utsädesproduktion,
3. stamutsäde som är avsett för egen produktion, eller
4. kontraktsbunden produktion av basutsäde av klasserna SE1 och SE2 då utsädet återtas av den odlare som producerat utsädet.

25 a § Provtagning för virustest görs av Jordbruksverket. Knölarna i provet ska väljas ut slumpmässigt från skörden enligt punkterna 1-3 nedan. Analysen ska genomföras i Jordbruksverkets regi. Undersökningen ska omfatta

1. för stamutsäde och basutsäde klasserna SE1 och SE2 minst 300 knölar per 5 hektar odling,
2. för basutsäde klass E minst 200 knölar per 5 hektar odling, och
3. för certifikatutsäde minst 100 knölar per 10 hektar odling.

Om provresultatet för certifikatutsäde är högre än 3 % för klass A och högre än 7 % för klass B ska ett nytt prov tas ut och testas.

Krav för godkännande för olika klasser framgår av bilaga 2.

Om Jordbruksverket bedömer att virusspridningen varit obetydlig kan Jordbruksverket i det särskilda fallet besluta att virustest inte behöver göras. (SJVFS 2014:23)

Lagring

26 § Lager- och sorteringslokaler samt därtill hörande lagrings- och sorteringsanordningar som används för utsädespotatis ska vara godkända av Jordbruksverket. De ska inför varje säsong vara noggrant rengjorda och desinficerade dock senast till fältbesiktning. Odlaren ska skriftligen dokumentera att rengöring och desinficering av lager- och sorteringslokaler och lagrings- och sorteringsanordningar har skett. Dokumentationen ska sparas i minst två år. (SJVFS 2014:23)

27 § Skörden från en godkänd utsädesodling ska lagras och sorteras hos odlaren eller vid kontraktsodling hos antingen odlaren eller uppdragsgivaren.

Lagerlokaler, lådor och utrustning får endast utnyttjas gemensamt för skörd från odling som vid fältbesiktning godkänts i olika klasser enligt följande:

1. klasserna S1, S2, S3, SE1 och SE2 eller
2. klasserna SE1, SE2, E och A/B.

Skörd från utsädesodling som vid fältbesiktning kasserats av annan orsak än förekomst av stjälbakterios eller potatiscystnematoder får dock lagras och hanteras enligt andra stycket.

⁴ Ändringen innebär att andra till fjärde stycket har upphävts.

SJVFS 2014:23

Lagras olika utsädespartier i samma lokal, ska de förvaras åtskilda. Varje parti ska vara märkt med årets fältbesiktningsnummer och i förekommande fall klonnummer. Vid lagring hos uppdragsgivaren ska märkning ske innan utsädet lämnar odlarens brukningsenhet. (SJVFS 2014:23)

28 § Utrustning som används för lagring och sortering av utsädespotatis, rotfrukter och lök ska före säsongens början dock senast till fältbesiktningen vara noggrant rengjord och desinficerad. Odlaren ska skriftligen dokumentera att rengöring av utrustning för lager och sortering har skett. Dokumentationen ska sparas i minst två år.

Utrustning som använts för lagring och sortering av certifikatutsäde av potatis, för rotfrukter eller lök, får under samma säsong

a. inte användas för iordningställande av stamutsäde,

b. användas för iordningställande av basutsäde på den egna brukningsenheten endast om den dessförinnan noggrant rengjorts och desinficerats.

Utrustning som använts för lagring och sortering av annan potatis än skörd från vid fältbesiktning godkänd utsädesodling eller för hantering av rotfrukter eller lök, får under samma säsong

a. inte användas för iordningställande av stam- eller basutsäde,

b. användas för iordningsställande av certifikatutsäde på den egna brukningsenheten endast om den dessförinnan noggrant rengjorts och desinficerats. (SJVFS 2014:23)

Certifiering och villkor för saluföring

29 § Utsädespotatis ska för att få certifieras ha en sådan storlek att de inte kan passera genom ett såll med kvadratiska maskor med sidan 25 mm. För potatisknölar som är för stora för att passera ett såll med kvadratiska maskor med sidan 35 mm ska gränserna för största och minsta storlek uttryckas i intervall av 5 mm.

Skillnaden mellan övre och nedre gräns i en storlekssortering får inte överstiga 25 mm.

Kraven på storlekssortering gäller inte klasserna SS, S1 och S2. (SJVFS 2014:23)

30 § Utsädespartiet får inte vara frostsakat eller fuktigt. Misstänks ett utsädesparti vara frostsakat eller föreligger risk för kraftiga angrepp av Phoma- eller Fusariumröta i partiet, får Jordbruksverket uppskjuta certifieringen i högst två veckor. (SJVFS 2005:81)

31 § *har upphävts genom (SJVFS 1997:5)*

32 § Utsädespotatis får inte certifieras om den behandlats med groningshämmande medel.

33 § För att bli certifierat ska utsädespartiet uppfylla de kvalitetskrav i övrigt som anges i bilaga 4. Överensstämmelse med dessa krav ska kontrolleras av Jordbruksverket.

Om Jordbruksverket vid sin besiktning misstänker att kraven inte uppfylls, ska kontrollanalys genomföras. Vid kontrollanalys undersöks för klass S, SE och E 200

knölar per 5 000 kg och för klass A/B 200 knölar per 10 000 kg. Jordbruksverket har rätt att göra ombesiktning av ett tidigare besiktigt parti respektive att göra ytterligare kontrollanalyser.

Partier som vid sådan kontrollanalys inte uppfyller de krav som anges i bilaga 4 får omsorteras och därefter återigen genomgå kontroll av Jordbruksverket. Partier som kasserats p.g.a. rötter eller partier som av andra orsaker inte är lämpliga som utsäde får inte certifieras. (*SJVFS 2010:5*)

Förpackning, märkning och försegling

34 § Säckar, storsäckar och kartonger ska vara nya. Begagnade lådor och lastpallar samt transportmedel ska vara noggrant rengjorda och desinficerade.

Förpackningar av certifierad utsädespotatis ska vara förslutna och förseglas under Jordbruksverkets kontroll. De ska vara förslutna på sådant sätt att de inte kan öppnas utan åverkan på förslutningen.

Utan hinder av andra stycket får certifierad utsädespotatis som är avsedd för odlare inom kontraktbunden produktion förvaras i förpackningar som inte är förslutna. (*SJVFS 2014:23*)

34 a § Förpackningar med certifierad utsädespotatis får endast omförpackas, ommärkas och återförseglas under Jordbruksverkets kontroll. Om en förpackning återförseglas ska månad och år eller datum för detta samt att det skett under Jordbruksverkets kontroll framgå av växtpasset. (*SJVFS 2007:55*)

35 § Förpackningar av certifierad utsädespotatis ska vara märkta med växtpass, som uppfyller kraven i bilaga 6.

Växtpass för förpackningar av certifierad utsädespotatis som medgetts undantag från EU:s regler enligt artikel 22 i rådets direktiv 2002/56/EG⁵, ska innehålla en text som tydligt anger att utsädet uppfyller mindre strikta krav.

Märkningen ska utföras under Jordbruksverkets kontroll och utgör ett bevis på att utsädet är certifierat. Texten på växtpasset ska vara tydligt läsbar, utan rättningar och med outplånlig skrift. Växtpasset ska vara av självhäftande eller rivbeständigt material, placerad på förpackningen eller fäst under plomb på sådant sätt att det inte kan avlägsnas utan åverkan på underlaget eller märkningen. (*SJVFS 2007:55*)

Särskilda krav för utsäde av genetiskt modifierade sorter

35 a § Utöver kraven i dessa föreskrifter får utsäde som är av en sort som är genetiskt modifierad endast saluföras om ett tillstånd till utsläppande på marknaden finns enligt 13 kap. 12 § miljöbalken (1998:808) eller om ett godkännande för utsläppande på marknaden finns som uppfyller kraven om ömsesidigt erkännande enligt 3 kap. 43 § förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön.

---

⁵ Rådets direktiv 2002/56/EG av den 13 juni 2002 om saluföring av utsädespotatis (EGT L 193, 20.7.2002, s. 60, Celex 32002L0056) senast ändrat genom kommissionens genomförandedirektiv 2013/63/EU av den 17 december 2013 om ändring av bilagorna I och II till rådets direktiv 2002/56/EG vad gäller de minimikrav som ska uppfyllas av utsädespotatis och partier av utsädespotatis (EGT L 341, 18.12.2013 s. 52-55, Celex 32013L0063).

SJVFS 2014:23

Att sorten är genetiskt modifierad ska framgå av märkningen på förpackningen enligt kraven i bilaga 6, samt av alla dokument, officiella eller andra, som fästs på, eller åtföljer utsädespartiet. Uppgift om att en sort är genetiskt modifierad ska även framgå av försäljningskataloger och annan information där sorten omnämns. (*SJVFS 2005:81*)

Särskilda krav för utsäde av ännu icke godkända sorter

35 b § Saluföring av utsäde av en ännu icke godkänd sort får ske i enlighet med kommissionens beslut 2004/842/EG⁶.

Ansökan om saluföring till försöksodling i fältmässig skala ska skickas till Jordbruksverket och kan göras av den som lämnat in ansökan om sortgodkännande eller en representant för denne. Ansökan ska innehålla följande uppgifter

1. planerade försöksodlingar,
2. uppgift om sorten ska provas enbart i Sverige. Om utsädet avses saluföras även till andra medlemsstater ska dessa anges,
3. sortbeskrivning samt
4. information om hur sorten upprätthålls. (*SJVFS 2005:81*)

35 c § Utsädet ska uppfylla kraven i dessa föreskrifter för certifiering i lägst klass B. Kraven på märkning framgår av bilaga 6 punkterna C och D. (*SJVFS 2010:5*)

Särskilda krav för produktion av utsäde av bevarandesorter av potatis

35 d § Produktion av utsäde av bevarandesorter av potatis får ske i enlighet med de krav som anges i Statens jordbruksverks föreskrifter (*SJVFS 2009:66*) om godkännande av bevarandesorter av lantbruksväxter och om produktion och saluföring av sådana sorter.

Odling av utsäde av bevarandesorter av potatis på en brukningsenhet på vilken det också förekommer odling av utsäde för certifiering, ska fältbesiktigas av Jordbruksverket. En sådan odling får endast förläggas till en brukningsenhet på vilken det förekommer odling av utsädespotatis avsedd för certifiering som certifikatutsäde.

Maskiner och redskap som använts vid odling av utsäde av bevarandesorter av potatis får användas vid odling av bas- och certifikatutsäde endast om de dessförinnan noggrant rengjorts och desinficerats.

Lagerlokaler, lådor och utrustning som använts för lagring av och hantering av skörd från odling av utsäde av bevarandesorter av potatis, får inte användas för lagring och hantering av stamutsäde. Sådan utrustning får användas för lagring och hantering av bas- och certifikatutsäde endast om den dessförinnan noggrant rengjorts och desinficerats. Skörd från en sådan odling ska under lagring vara märkt med fältbesiktningsnummer. (*SJVFS 2010:5*)

---

⁶ Kommissionens beslut 2004/842/EG av den 1 december 2004 om genomförandebestämmelser enligt vilka medlemsstaterna får tillåta utsläppande på marknaden av utsäde som hör till sorter för vilka det har lämnats in en ansökan om införande på den nationella sortlistan för arter av lantbruks- eller köksväxter (EUT L 361, 9.12.2004, s. 21, Celex 32004D0842).

Särskilda krav för certifiering av basutsäde i gemenskapsklasserna EG1, EG2 och EG3

36 § För certifiering av basutsäde i gemenskapsklasserna EG1, EG2 och EG3 gäller utöver de krav som i övrigt framgår av denna författning att

1. odlingen, samt den odling från vilken odlingen direkt härstammar, inte får förläggas till areal där potatis har odlats under något av de närmast föregående tre åren,

2. odlingen, samt den odling från vilken odlingen direkt härstammar, ska fältbesiktigas av Jordbruksverket två gånger, och

3. odlingen ska härstamma direkt från en odling som uppfyller de krav som anges i bilaga 5 punkten A. Odlingen i sig ska uppfylla de krav som anges i bilaga 5 punkten B. Vid tveksamhet ska fältbesiktningsresultatet kompletteras med laboratorietestning av blad enligt lämplig metod. (SJVFS 2005:81)

Särskilda krav för odling av stamutsäde i laboratorium och växthus eller odlingsrum

37 § Den som avser att producera stamutsäde ska ha tillgång till växtpatologisk expertis samt produktions- och lagringslokal som uppfyller kraven i paragraferna 38-41. (SJVFS 2014:23)

38 § Vid allt laboratoriearbete och vid odling av meristemplantor, rörsticklingar och moderplantor ska erforderlig försiktighet och största möjliga hygien iakttagas för att undvika infektion av växtmaterialet. En kultur som visar sig vara förorenad av svamp eller bakterier ska kasseras.

Endast personer, som arbetar med produktion eller kontroll av stamutsäde ska ha tillträde till laboratorium, odlingsrum eller växthus som används för stamutsädesproduktion.

Meristem, meristemkloner och moderplantor ska lätt kunna identifieras. De ska därför numreras och hållas väl åtskilda under hela odlingen.

39 § Den som producerar stamutsäde ska för varje uppdragning föra fortlöpande noteringar beträffande skärning av meristem, odling av meristemplantor och rörsticklingar, kylförvaring av rörsticklingar och odling av moderplantor. Uppgifter om tidpunkten för genomförande av respektive arbetsmoment, antalet meristem och plantor samt eventuell kassationsorsak och omfattning ska kunna redovisas till Jordbruksverket. (SJVFS 2005:81)

40 § Rörsticklingar från varje meristemklon, som ska användas för produktion av stamutsäde, ska vara fria från *potato Y potyvirus* (PVY), *potato leafroll polerovirus* (PLRV), *potato A potyvirus* (PVA), *potato M carlavirus* (PVM), *potato S carlavirus* (PVS), *potato X potexvirus* (PVX), *tomato spotted wilt tospovirus* (TSWV), *tobacco rattle tobravirus* (TRV), *potato mop-top pomovirus* (PMTV), *potato spindle tuber pospiviroid* (PSTVd), *Pectobacterium atrosepticum* (syn. *Erwinia carotovora* subsp. *atroseptica*), *Pectobacterium carotovorum* subsp. *carotovorum* (syn. *Erwinia carotovora* subsp. *carotovora*), *Dickeya* spp. (syn. *Erwinia chrysanthemi*), *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* och *Ralstonia solanacearum* och andra växtpatogena virus samt bakterier och svampar. Dessutom

ska moderknölen vara fri från *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* och *Ralstonia solanacearum*.

Undersökningen ska ske i Jordbruksverkets regi då det gäller nationell produktion. (SJVFS 2014:23)

41 § Meristemplantor ska lagras och hanteras på sätt som hindrar återinfektion av skadegörare. De får användas för upprepad produktion av stamutsäde.

Meristemplantorna sticklingförokas klonvis. Rörsticklingar överförs till odlingssubstrat, som är fritt från sjukdomsalstrare, för produktion av moderplantor i växthus eller odlingsrum. Från moderplantorna får en knölgeneration, SS, produceras. Alternativt kan rörsticklingar planteras i fält för produktion av S1. (SJVFS 1997:5)

Import av utsädespotatis

42 § Import av utsädespotatis från land utanför EU ska skriftligen anmälas till Jordbruksverket senast en vecka efter införseln. Kravet på anmälan gäller vid införsel av mer än 2 kg utsädespotatis. Anmälan ska innehålla uppgifter om

1. importör,
2. produktionsland och kontrollerande myndighet,
3. avsändarland,
4. sort,
5. kvantitet,
6. referensnummer, samt
7. kategori och eventuell certifieringsklass.

För utsäde infört från annat land inom EU och som ska användas för vidare uppförökning i det svenska certifieringssystemet gäller att partiet ska vara märkt enligt EU:s krav för märkning av utsädespotatis. Klassificering i det svenska certifieringssystemet görs av Jordbruksverket. (SJVFS 2005:81)

Övriga bestämmelser

43 § Fältbesiktning av sådant certifikatutsäde som ett företag tillhandahåller sina avtalsbundna odlare får, utan hinder av vad som föreskrivs i 9 och 22 §§, utföras av person som av Jordbruksverket auktoriserats för detta ändamål.

Fältbesiktning av stamutsädesodling från vilken hela skörden levereras till företagets avtalsbundna odlare får, utan hinder av vad som föreskrivits i 22 §, utföras av person som av Jordbruksverket auktoriserats för detta ändamål.

Resultaten från fältbesiktningar enligt första och andra stycket ska omgående tillställas Jordbruksverket och ska kontrolleras genom stickprov i den omfattning verket beslutar. (SJVFS 2010:5)

43 a § För att bli auktoriserad enligt 43 § första och andra stycket krävs genomgången och godkänd kurs i fältbesiktning som ges av Jordbruksverket. Auktorisation ges för en period av tre år och under förutsättning att personen årligen utför fältbesiktning. För fortsatt auktorisation krävs därefter genomgången och godkänd repetitionskurs vart tredje år. (SJVFS 2010:5)

44 § *har upphävts genom (SJVFS 2007:55).*

45 § Vid brist på utsäde eller om särskilda skäl annars föreligger, kan Jordbruksverket medge undantag från de krav som angivits i denna författning, såvida detta inte påverkar kvaliteten vid fortsatt uppförökning och det inte strider mot EU:s bestämmelser.

46 § Ytterligare bestämmelser om krav på märkning med växtpass, vid förflyttning inom EU av utsädespotatis som inte certifieras, samt krav på förvaring av växtpass finns i Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare.

Denna författning⁷ träder i kraft den 7 september 2014.

BIRGITTA EK

Elisabeth Lundqvist
(Regelenheten)

---

⁷ SJVFS 2014:23

Bilaga 1

Växtskadegörare

A.	
<i>Clavibacter michiganensis</i> (Smith) Davis <i>et al.</i> ssp <i>sepedonicus</i> (Spieckermann et Kotthoff) Davis <i>et al.</i>	Ljus ringröta
<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith.) Yabuuchi <i>et al.</i>	Mörk ringröta
<i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival	Potatiskräfta
<i>Meloidogyne chitwoodi</i> Golden, O'Bannon, Santo & Finley	Rotgallnematod
<i>Leptinotarsa decemlineata</i> Say	Koloradoskalbagge
<i>Tomato spotted wilt tospo virus</i>	Bronsfläckvirus
B.	
<i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens	Vit potatiscystnematod
<i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber) Behrens	Gul potatiscystnematod
C.	
<i>Ditylenchus destructor</i> Thorne (<i>SJVFS 2001:25</i>).	Potatisrötnematod
D.	
<i>Beet necrotic yellow vein beny virus</i> (<i>SJVFS 2007:55</i>).	Rhizomania

Fältbesiktning och virustest**Fältbesiktning**

Högsta tillåtna andel plantor med fel, angivet i procent, i respektive klass

Fel	Klass	S1/S2	S3	SE1/SE2	E	A/B
Främmande sort och avvikande typ		0	0,04	0,05	0,05	0,1
Mosaiksymptom, bladroll- och krussjuka		0*	0,02	0,2	0,7	6,0
Stjälkbakterios		0	0	0,1	0,5	1,0

(SJVFS 2014:23)

Virustest

Högsta tillåtna andel knölar med virus, angivet i procent, i respektive klass

Virus	Klass	S	SE1/SE2	E	A	B
PVY och PLRV**		0,0	0,4	1,0	4,0	10,0
PVX och PVA		0		---	Undersöks inte	---
PVS och PVM		0,3		---	Undersöks inte	---

(SJVFS 2014:23)

* Kravet gäller frihet från alla synliga symptom av virussjukdomar.

** Förekomst av PLRV (bladrollvirus) undersöks endast om misstanke om smitta föreligger.

SJVFS 2014:23

Bilaga 3 har upphävts genom (SJVFS 2010:5).

*Bilaga 4***Kvalitetskrav vid certifiering (viktprocent, högst):**

Kvalitetsfel

1	Blöta och torra rötter	0,5
	varav blöta rötter och brunröta.....	0,1
2	Djupa växtsprickor, starkt missformade och fysiologiska skador samt mekaniska skador djupare än 5 mm.....	3,0
3	Vanlig skorv på mer än 1/3 av ytan	5,0
4	Lackskorv, blåsskorv, pulverskorv mer än 1/10 av ytan	3,0
	varav pulverskorv.....	1,0
5	Skrumpna knölar orsakade av överdriven uttorkning eller uttorkning orsakad av silverskorv ..	1,0

Total tolerans punkterna 1 – 5

	För stam och basutsäde	6,0
	För certifikatutsäde.....	8,0
6	Stora knölar (större än den övre gränsen)	3
7	Små knölar (mindre än den nedre gränsen).....	3
8	Jord och andra främmande ämnen	1,0

(SJVFS 2014:23).

Bilaga 5

Särskilda krav för gemenskapsklasserna EG1, EG2 och EG3

A. Krav på den odling från vilket utsädespartiet ska härstamma

Högsta tillåtna andel plantor med fel, angivet i procent, i respektive klass

Fel	Klass	EG 1	EG 2	EG 3
Synliga virussymptom vid fältbesiktning eller vid efterföljande virustest		0,1	0,1	0,1
Stjälkbakterios		0	0,25	0,25

B. Krav på odling som ska certifieras i gemenskapsklasserna EG1, EG2 och EG3

Högsta tillåtna andel plantor med fel, angivet i procent, i respektive klass

Fel	Klass	EG 1	EG 2	EG 3
Synliga virussymptom vid fältbesiktning eller vid efterföljande virustest		0,5	0,5	1
Stjälkbakterios		0	0,5	1

Märkningskrav**A. Text som ska finnas på ett växtpass för förpackningar överstigande 5 kg:**

- 1) "EG-växtpass"
- 2) "Sverige"
- 3) "Jordbruksverket"
- 4) "Odlarens registreringsnummer:....."
- 5) "Certifieringsnummer:....."
- 6) "Utsädespotatis. *Solanum tuberosum*."
- 7) "Nettovikt:.....kg"
- 8) "ZP, godkänt till skyddad zon:....." *
- 9) "EG:s regler och normer"
- 10) "Månad och år eller datum för certifiering:....."
- 11) "Sort:.....". **
- 12) "Kategori och klass:....."
- 13) "Storlek:....."
- 14) "Kemisk behandling:....."
(SJVFS 2010:5)

* Om partiet är godkänt för förflyttning inom eller till en skyddad zon ska namnet på den skyddade zonen anges efter koden ZP.

** För en genetiskt modifierad sort anges även texten "(genetiskt modifierad)".

B. Text som ska finnas på ett växtpass för förpackningar om 5 kg eller mindre:

- 1) "EG-växtpass"
- 2) "Sverige" eller "SE"
- 3) "Jordbruksverket" eller "SJV"
- 4) "Certifieringsnummer:....."
- 5) "Utsädespotatis. *Solanum tuberosum*."
- 6) "Nettovikt:.....kg"
- 7) "ZP, godkänt till skyddad zon:....." *
- 8) "Månad och år eller datum för certifiering:....."
- 9) "Sort:.....". **
- 10) "Storlek:....."
- 11) "Kemisk behandling:....."
(SJVFS 2010:5)

* Om partiet är godkänt för förflyttning inom eller till en skyddad zon ska namnet på den skyddade zonen anges efter koden ZP.

** För en genetiskt modifierad sort anges även texten "(genetiskt modifierad)".

C. Text som ska finnas på ett växtpass för utsäde av en ännu icke godkänd sort:

- 1) "EG-växtpass"
- 2) "Sverige"
- 3) "Jordbruksverket"
- 4) "Odlarens registreringsnummer:....."
- 5) "Certifieringsnummer:....."
- 6) "Utsädespotatis. *Solanum tuberosum*."
- 7) "Nettovikt:.....kg"
- 8) "ZP, godkänt till skyddad zon:....." *
- 9) "EG:s regler och normer"
- 10) "Månad och år eller datum för certifiering:....."
- 11) Sortens benämning **
- 12) Texten "Sorten har ännu inte uppförts på den officiella sortlistan".
- 13) Texten "Endast för försöksodling".
- 14) "Kemisk behandling:....."
(*SJVFS 2010:5*)

* Om partiet är godkänt för förflyttning inom eller till en skyddad zon ska namnet på den skyddade zonen anges efter koden ZP.

** förädlarbeteckning, förslaget till officiell sortbenämning eller den godkända officiella sortbenämningen. För en genetiskt modifierad sort anges även texten "(genetiskt modifierad)".

D. Växtpassets utformning

Kategori:	Klass:	Färg:
Stamutsäde	S	vitt med violett band
Basutsäde	SE/E	vitt
Certifikatutsäde	A/B	blått
Särskilda klassen	U	brun
Ännu icke godkänd sort		orange

Storlek:

Minsta storlek för förpackningar med en vikt av 25 kg eller större: 110 millimeter x 67 millimeter. (*SJVFS 2010:5*)

Standard för jordprovtagning beträffande förekomst av potatiscystnematoder**A. Tidpunkt för provtagning**

Provtagningen ska utföras under perioden mellan den senaste skörden på fältet och sättnings av utsädespotatis eller plantering av andra värdväxter för potatiscystnematoder⁸.

Provtagningen får göras tidigare, om det finns skriftlig dokumentation som visar att potatiscystnematoder inte har påträffats vid tidigare provtagning utförd av Jordbruksverket och att potatis eller plantor av andra värdväxter för potatiscystnematoder⁷ inte förekom vid provtagningen och inte har odlats därefter.

B. Mängd jord som ska provtas

1. Frihet från potatiscystnematoder ska styrkas genom ett prov på minst 1 500 ml jord per hektar som ska samlas in genom minst 100 borrstick per hektar, helst i ett rutnät som täcker hela fältet och där avståndet mellan provtagningspunkterna är minst fem meter på bredden och högst 20 meter på längden.

2. Den omfattning på provtagningen som framgår i punkt 1 kan minskas till som minst 400 ml jord per hektar,

- a. om det finns dokumenterade uppgifter på att ingen potatis eller någon annan värdväxt för potatiscystnematoder¹⁰, har odlats eller förekommit på fältet de sex senaste åren,

eller

- b. om det vid de två senaste på varandra följande provtagningarna utförda av Jordbruksverket som omfattat 1500 ml jord per hektar, inte har påträffats potatiscystnematoder eller cystor med levande innehåll, och varken potatis eller någon annan värdväxt för potatiscystnematoder¹⁰, har odlats efter den första provtagningen,

eller

- c. om inte potatiscystnematoder eller cystor av potatiscystnematoder har påträffats vid den senaste provtagningen utförd av Jordbruksverket och som omfattat 1500 ml jord per hektar och varken potatis eller någon annan värdväxt för potatiscystnematoder¹⁰, har odlats efter den första provtagningen.

---

⁸ *Capsicum* spp., paprikarter, *Lycopersicon lycopersicon* (L.) Karsten ex Farw, tomat, *Solanum melogena* L., aubergin

SJVFS 2014:23

3. Den omfattning av provtagningen som framgår i punkterna 1 och 2 får minskas för fält som är större än åtta hektar respektive fyra hektar genom följande undantag.

- a. Om provtagningen ska utföras enligt punkt 1, ska de första åtta hektaren provtas i den omfattning som anges i punkt 1 men får för varje ytterligare hektar minskas till som minst 400 ml jord per hektar.
- b. Om provtagningen ska utföras enligt punkt 2, ska de första fyra hektaren provtas i den omfattning som anges i punkt 2, men får för varje ytterligare hektar minskas till som minst 200 ml jord per hektar.

4. Provtagning enligt punkterna 2 och 3 får fortsätta att tillämpas till dess att potatiscystnematoder konstateras på det berörda fältet.

5. Ett jordprov får som minst minskas till 100 ml jord per fält.
(*SJVFS 2010:5*)